

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové soudců/soudkyň JUDr. Jitky Hroudové a Mgr. Marka Bedřicha ve věci

žalobce: **T. T. N.,**
zastoupen Mgr. Markem Sedlákem, advokátem
se sídlem Příkop 8, Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí České republiky**
se sídlem Loretské náměstí 101/5,
Praha 1

v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 26.4.2016, čj: 303146/2016-KKM

takto:

- I. Rozhodnutí ministra zahraničních věcí České republiky ze dne 26.4.2016, čj: 303146/2016-KKM a usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoji ze dne 17.3.2016, čj: 464/2016-HANOI **jsou nicotná.**

- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15.342 Kč k rukám zástupce žalobce Mgr. Marka Sedláka, advokáta, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou, podanou u Městského soudu v Praze, domáhal zrušení rozhodnutí ministra zahraničních věcí České republiky ze dne 26.4.2016 čj: 303146/2016-KKM, kterým byl zamítnut jeho rozklad podaný proti usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoji ze dne 17.3.2016, čj: 464/2016-HANOI, kterým bylo s odkazem na ustanovení § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu zastaveno řízení o žádosti žalobce, a to pro zjevnou bezpředmětnost. Žalobce v podané žalobě namítl, že podle § 165 písm. j) zákona č. 326/1999 Sb., není zastupitelský úřad k rozhodnutí o zastavení řízení věcně příslušný, tím je Ministerstvo vnitra. Působnost Ministerstva zahraničních věcí je vymezena v § 166 uvedeného zákona, věcná příslušnost, která by opravňovala zastupitelský úřad či žalovaného k zastavení řízení o žádosti o zaměstnaneckou kartu, zde uvedena není. Žalobce dále poukázal na to, že zastupitelský úřad rozhodl o žádosti od upuštění osobního podání jinak, než jak bylo žalobcem formulováno, když žalobce se domáhal toho, aby bylo upuštěno od povinnosti osobního podání na základě registrace v tzv. systému Visapoint a v úředních hodinách k tomu určených. Poukázal na problémy registrace v systému Visapoint, nebylo vysvětleno, proč ke konci roku 2015 a počátkem roku 2016 bylo desítkám žadatelů o dlouhodobý pobyt umožněno podat žádosti bez registrace v tomto systému, a to v pátek mimo úřední hodiny k tomuto druhu podání určené. Navrhl, aby soud rozhodnutím ministra zahraničních věcí ze dne 26.4.2016 a usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoji ze dne 17.3.2016 zrušil a stanovil povinnost, aby žádost o zaměstnaneckou kartu postoupil v odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky k jejímu posouzení a rozhodnutí.
2. Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě poukázal na to, že příslušný zastupitelský úřad je místem podání žádosti, v daném případě byla žádost o povolení k trvalému pobytu spojena se žádostí o upuštění od povinnosti osobní přítomnosti žadatele při podání žádosti ve smyslu § 169 odst. 16 zákona o pobytu cizinců. Správní orgán se tedy musel zabývat otázkou odůvodněnosti žádosti o upuštění od osobní přítomnosti, po posouzení věci vydal v souladu se stávající judikaturou Nejvyššího správního soudu rozhodnutí o zastavení řízení pro zjevnou bezpředmětnost. Žalovaný nepřekročil své pravomoci, jednalo se toliko o otázku přípustnosti upuštění od osobní přítomnosti při podání žádosti, k jejímuž přezkoumání jsou zastupitelské úřady oprávněny, nikoliv o rozhodování v samotné věci udělení zaměstnanecké karty. Z tohoto důvodu je námitka věcné nepříslušnosti vedoucí k nicotnosti vydaného rozhodnutí zastupitelským úřadem nedůvodná. Ke zmínce o přijímání žádosti v pátky mimo úřední hodiny žalovaný uvedl, že šlo o ojedinělou situaci, kdy byla udělena výjimka z povinnosti předchozí registrace po domluvě s příslušnými vysokými školami. Žalovaný navrhl zamítnutí podané žaloby.
3. Při jednání u Městského soudu v Praze setrvali účastníci řízení na svých stanoviscích. Zástupkyně žalobce upravila petit žaloby tak, že se žalobce domáhá zrušení napadeného rozhodnutí ministra zahraničních věcí a zrušení usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoji. Setrvala na důvodech podané žaloby a navrhla, aby soud žalobě v plném rozsahu vyhověl s tím, že požaduje, aby soud navrhovateli přiznal náhradu nákladů řízení, a to za

zaplacený soudní poplatek, odměnu za zastupování za 4 úkony právní služby, daň z přidané hodnoty. Cestovné nežádá. Zástupce žalovaného poukázal na to, že usnesení zastupitelského úřadu bylo vydáno v souladu s tehdy platnou judikaturou Nejvyššího správního soudu, poukázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 Aps 6/2010, podle něhož zastupitelský úřad v případě, že nevyhoví žádosti o upuštění od osobního podání, rozhodne o zastavení řízení pro bezpředmětnost. Ke změně došlo až tzv. májovou judikaturou. Pokud jde o kupování pořadí v systému Visapoint, poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 Azs 324/2017, kde Nejvyšší správní soud uvedl, že jde o nepodložená tvrzení o korupci. Možnost podání žádosti v pátek je umožněno studentům, což bylo učiněno po dohodě s vysokými školami. Současně uvedl, že žádost žalobce byla postoupena Ministerstvu vnitra s termínem podání žádosti 17.2.2016, žalobci byla udělena zaměstnanecká karta, není důvod pro trvání na žalobě. Navrhl zamítnutí podané žaloby, náklady žalovanému nevznikly.

4. Z obsahu spisového materiálu vyplývá, že dne 17.2.2016 podal žalobce žádost o zaměstnaneckou kartu. V průvodním dopise k této žádosti uvedl, že tímto podává osobně na předepsaném formuláři žádost o zaměstnaneckou kartu, a to bez registrace v tzv. systému Visapoint a mimo úřední hodiny vymezené pro podání žádosti o dlouhodobý pobyt. Současně požádal o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti na základě registrace v tzv. systému Visapoint a v úředních hodinách k tomu vymezených s tím, že registrace v tzv. systému Visapoint trvá několik měsíců až roků, je závislá na náhodě a štěstí, pomoc odborníků stojí i několik tisíc amerických dolarů. Žadatel chce svoji žádost podat co nejdříve, aby o možnost v zaměstnání v České republice kvůli problémům se zaregistrováním v systému Visapoint nepřišel. Žádá, aby mu bylo umožněno osobně podat žádost dnes, což tímto fakticky činí, přestože nemá registraci a nejsou úřední hodiny.
5. Usnesením Velvyslanectví České republiky v Hanoji ze dne 17.3.2016 čj: 464/2016-HANOI bylo ve věci řízení o žádosti žalobce o zaměstnaneckou kartu, která byla spojena se žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání podle § 169 odst. 14 ze zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky se podle § 66 odst. 1 písm. g) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, pro zjevnou bezpředmětnost zastavuje. V odůvodnění správní orgán uvedl, že neúspěšné pokusy o sjednání termínu podání žádosti nejsou samy o sobě způsobitelné být dostatečným důvodem pro platné posouzení žádosti o upuštění od osobní přítomnosti při podání žádosti. Rezervace v systému Visapoint lze chápat jako elektronické úřední hodiny, které odráží možnosti a kapacitu zastupitelského úřadu. Zastupitelský úřad rozhodl žádosti nevyhovět a trvat na osobní přítomnosti žadatele v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o pobytu cizinců.
6. Proti tomuto usnesení podal žalobce rozklad, ve kterém poukázal na to, že zastupitelský úřad není věcně příslušným správním orgánem zastavit řízení o takové žádosti, tím je pouze Ministerstvo vnitra. Poukázal na to, že žádal, aby bylo upuštěno od registrace a nutnosti podat žádost v úředních určených hodinách.
7. O podaném rozkladu rozhodl ministr zahraničních věcí žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 26.4.2016 čj: 346/2016-KKM, kterým podaný rozklad zamítl. V odůvodnění zrekapituloval obsah usnesení i rozkladu, poukázal na to, že se nejedná o otázku, který ze správních orgánů je věcně příslušný k rozhodování o vydání povolení k pobytu, nýbrž o otázku určení, který orgán je příslušný k rozhodnutí o žádosti o upuštění od povinnosti osobní přítomnosti při podání žádosti. V daném případě žalobce spojil podání žádosti o zaměstnaneckou kartu se žádostí o upuštění od povinnosti osobní přítomnosti, bylo teda na místě nejprve posoudit otázku upuštění od osobní přítomnosti a pouze v případě, pokud by

bylo shledáno, že jsou zde dány důvody pro vyhovění této žádosti, mohly se správní orgány zabývat meritem věci. Protože nebyly splněny podmínky pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, stala se žádost jako celek zjevně bezpředmětnou. Proto bylo rozhodnuto o zastavení řízení podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu. Postup zastupitelského úřadu byl potvrzen Nejvyšším správním soudem v rozhodnutí čj: 9 Aps 6/2010-106 i čj: 6 Azs 242/2014-41. Dále se vyjádřil k systému Visapoint jako k organizačnímu opatření k umožnění splnění povinnosti osobního podání žádosti na příslušném zastupitelském úřadu, který má zajistit spravedlivý a rovný přístup potencionálních žadatelů při respektování objektivně limitovaného personálního obsazení zastupitelských úřadů.

8. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí na základě námitek, v žalobě uvedených, neboť jejich rozsahem je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů – dále „s.ř.s.“), po posouzení věci dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
9. Žalobce v podané žalobě namítal, že zastupitelský úřad ani Ministerstvo zahraničních věcí není věcně příslušným správním orgánem k rozhodnutí o zastavení řízení o žádosti o vydání povolení k pobytu, v daném případě k rozhodnutí o žádosti o zaměstnaneckou kartu.
10. Působnost Ministerstva zahraničních věcí je upravena v ustanovení § 166 zákona č. 326/2019 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění platném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále „zákon o pobytu cizinců“). Podle § 166 odst. 2 tohoto zákona Ministerstvo zahraničních věcí vykonává státní správu ve věcech udělování víz v rozsahu stanovené tímto zákonem prostřednictvím zastupitelského úřadu. Z uvedeného ustanovení vyplývá, že Ministerstvo zahraničních věcí je oprávněno rozhodovat pouze o udělování víz, nikoli o vydání povolení k dlouhodobému pobytu.
11. Podle § 42g odst. 5 zákona o pobytu cizinců se žádost o zaměstnaneckou kartu podává na zastupitelském úřadu. Podle § 169 odst. 14 uvedeného zákona je zastupitelský úřad oprávněn provést kontrolu žádosti a náležitostí předložených k žádosti o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu; nemá-li žádost předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže zastupitelský úřad cizinci nedostatky odstranit na místě nebo ho vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu. Zastupitelský úřad je dále oprávněn vyslechnout žadatele o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, je-li to za podmínek uvedených v odstavci 2 tohoto ustanovení nezbytné pro zjištění skutečného stavu věci.
12. Podle § 169 odst. 16 zákona o pobytu cizinců je cizinec povinen podat žádost o povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu osobně, zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti podle věty první upustit.
13. Z uvedených ustanovení vyplývá, že zastupitelský úřad je oprávněn provést kontrolu žádosti a náležitostí předložených žádostí o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, je oprávněn pomoci cizinci nedostatky odstranit na místě anebo ho vyzvat k odstranění zjištěných nedostatků, je oprávněn vyslechnout žadatele o pobyt, zastupitelský úřad je oprávněn pouze rozhodnout o žádosti cizince o upuštění od povinnosti podat žádost osobně. Jiné kompetence z těchto ustanovení, ale ani z jiných ustanovení zákona o pobytu cizinců, pro zastupitelský úřad ani ministerstvo zahraničních věcí nevyplývají.

14. Z článku 2 odst. 3 Ústavy České republiky vyplývá, že státní moc lze uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. To znamená, že správní orgány mohou vykonávat a pouze takovou kompetenci, která jim je výslovně zákonem stanovena. Pokud správní orgán učiní úkon, který nespadá do jeho věcné příslušnosti, je nutno takový úkon považovat za nicotný.
15. Tomu koresponduje definice pojmu nicotného rozhodnutí, která je uvedena v ustanovení § 77 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „správní řád“), podle kterého je rozhodnutí, k jehož vydání nebyl správní orgán vůbec věcně příslušný, nicotné.
16. Podle § 76 odst. 2 s.ř.s. zjistí-li soud, že rozhodnutí trpí takovými vadami, které vyvolávají jeho nicotnost, vysloví rozsudkem tuto nicotnost i bez návrhu. Přesto, že žalobce výslovně nicotnost ani napadeného rozhodnutí žalovaného ani usnesení zastupitelského úřadu nenavrhol, z obsahu námítky o nedostatku věcné příslušnosti žalovaného správního orgánu a zastupitelského úřadu je zřejmé, že svým obsahem o námitku nicotnosti jde.
17. Při posuzování důvodnosti uvedené námítky vycházel rovněž soud z právního názoru, který byl vyjádřen v rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30.5.2017 čj: 7 Azs 227/2016-36. V uvedeném rozhodnutí rozšířený senát Nejvyššího správního soudu uvedl, že zastupitelský úřad je kompetentní rozhodnout o žádosti o upuštění osobního podání žádosti, a to jak na úseku víz, tak na úseku povolení k pobytu (§ 170 odst. 1 věta druhá, § 169 odst. 16 věta druhá zákona o pobytu cizinců). Nejvyšší správní soud dále uvedl, že podání žádosti nikoliv osobně ještě neznamená, že řízení o takové žádosti nebylo zahájeno, protože takový důsledek s nesplněním povinnosti osobního podání zákon o pobytu cizinců ani jiný zákon nespojuje. Současně konstatoval odlišné následky spojené se situací, kdy je cizinec povinen žádost podat jen na příslušném zastupitelském úřadu a nedodržení této povinnosti (nezahájení řízení a odložení věci usnesením). Pokud jde o otázku, věcně příslušného správního orgánu k rozhodnutí o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu, rozšířený senát uvedl, že rozhodnout o žádosti o udělení dlouhodobého pobytu (žádost o zaměstnaneckou kartu podle § 42g odst. 1 zákona o pobytu cizinců rozšířený senát klasifikoval jako zvláštní typ pobytu na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu) je vždy Ministerstvo vnitra (§ 165 zákona o pobytu cizinců). Zastupitelský úřad ani Ministerstvo zahraničních věcí nejsou v případech, kdy se rozhoduje ve věcech žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu, věcně příslušné k vydání rozhodnutí, kterým se řízení o žádosti končí, počítaje v to i případné usnesení o zastavení řízení podle § 66 správního řádu, pokud by ve věci vůbec připadalo v úvahu jeho vydání.
18. Při posuzování důvodnosti žaloby městský soud současně přihlédl k rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21.6.2017 čj: 3 Azs 159/2016-32, ve kterém Nejvyšší správní soud řešil skutkově i právně obdobnou věc (dostupný na www.nssoud.cz). Vzhledem ke shodě žalovaného a osoby zástupce žalobce nepovažuje soud blíže uvádět odůvodnění zmíněného rozsudku, které také vychází z výše uvedeného rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30.5.2017 čj: 7 Azs 227/2016-36. Městský soud v Praze neshledal žádné důvody k tomu, aby se od uvedené judikatury odchýlil.
19. Z výše uvedených důvodů soud vyslovil nicotnost jak žalobou napadené rozhodnutí ministra zahraničních věcí, tak usnesení zastupitelského úřadu. Je nutno zdůraznit, že v záhlaví usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoji ze dne 17.3.2016 je výslovně uvedeno, že se pro zjevnou bezpředmětnost zastavuje řízení o žádosti žalobce o

zaměstnaneckou kartu, která byla spojena se žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání. Ze záhlaví samotného usnesení tedy vyplývá, že tímto usnesením bylo rozhodnuto o zastavení celého řízení, tedy řízení o žádosti žalobce o zaměstnaneckou kartu. Předmětem tohoto usnesení tedy nebyla pouze otázka důvodnosti či nedůvodnosti žádosti žalobce o upuštění od osobního podání žádosti bez registrace v systému Visapoint či mimo úřední hodiny, nýbrž předmětem řízení se stala samotná žádost žalobce o zaměstnaneckou kartu, řízení o této žádosti bylo zastaveno. Jak již bylo výše uvedeno, rozhodnout o zastavení řízení o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu zastupitelskému úřadu nepřísluší.

20. Pokud žalovaný poukazoval na rozsudky Nejvyššího správního soudu, a to rozsudek ze dne 31.5.2011 čj: 9 Aps 6/2016-106 a rozsudek ze dne 3.12.2014 čj: 6 Azs 242/2014-41, je nutno konstatovat, že jde o judikaturu, která byla překonána vše uvedeným rozhodnutím rozšířeného senátu. Městský soud v Praze při posuzování důvodnosti podané žaloby právní názor, který rozšířený senát Nejvyššího správního soudu vyjádřil, plně respektoval.
21. Výrok o nákladech v řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení přísluší. Náhrada nákladů řízení představuje částku 3.000 Kč za soudní poplatek zaplacený z podané žaloby a odměnu za zastupování za 3 úkony právní služby po 3.100 Kč (příprava a převzetí zastoupení, podání žaloby, účast u jednání), 3x režijní paušál po 300 Kč (§ 7, § 9 odst. 3, § 11 odst. 1, § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (celkem odměna za zastupování představuje částku 10.200 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupce žalobce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, je k této částce nutno připočítat částku 2.142 Kč jako daň z přidané hodnoty, celkem odměna za zastupování představuje částku 12.342 Kč. Za důvodně vynaložený náklad soud neshledal náklad spojený s podáním zástupce žalobce ze dne 12.9.2016. Toto podání je sice označeno jako replika k vyjádření žalovaného, svým obsahem replikou není, neboť je v něm pouze odkázáno na jiný rozsudek zdejšího soudu a vyjádřen požadavek nařízení jednání. Proto soud odměnu za tento úkon nepřiznal. Skutečnost, že žalobci byla, dle tvrzení zástupce žalovaného při ústním jednání u soudu, vydána zaměstnanecká karta, soud při úvaze o nákladech v řízení nemohl zohlednit.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 3. dubna 2018

JUDr. Hana Veberová v. r.
předsedkyně senátu